

ЗАСВОЄННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ІЗ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ У ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ З АНГЛОМОВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

Антоненко А. В., Дубовенко З. О.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Вступ. У професійній підготовці лікаря-терапевта опанування практичними навичками має вирішальне значення. Студент має навчитися комплексно обстежувати хворого, збирати анамнез, виділяти симптоми і синдроми основного захворювання, інтерпретувати отримані дані, призначати відповідне лікування. Незважаючи на те, що на сьогоднішній день перкуторне дослідження легень в значній мірі втратило своє значення в діагностиці захворювань легень, поступившись місцем таким інструментальним методам як рентгенодіагностика (флюорографія, рентгенографія, комп'ютерна томографія), однак технічно і методично правильна проведена перкусія легень дозволяє швидко отримати діагностично цінну і достатню інформацію при розпізнаванні пневмоторакса і гідроторакса на догоспітальному етапі. Важливо зазначити, що специфіка подання практичного матеріалу іноземним студентам має свої особливості та має бути обов'язково врахована у педагогічному процесі.

Основна частина. Досвід викладання внутрішньої медицини іноземним студентам старших курсів з англійською мовою показав, що є певні труднощі у засвоєнні практичних навичок цією когортою студентів. Це в значній мірі пов'язано зі специфікою володіння ними англійською мовою, адже більшість з цих студентів походять з країн Близького Сходу та Африки. Такі студенти мають певну специфіку побудови речень, їх лексичний запас варіює від вільного володіння англійською мовою до слабкого її знання. Внаслідок мовного бар'єру, адже більшість студентів-іноземців не володіє у достатньому обсязі знаннями української (або російської) мови, виникають значні перешкоди і в самостійній роботі у ліжка хворого, самостійного збирання анамнезу, роботі з медичною документацією, тощо. Робота з такими різнорідними у плані володіння мовою студентами вимагає від викладача специфіки побудови заняття. Необхідно щоб студенти зрозу-

міли методику виконання практичних навичок, зібрали скарги та анамнез хворого та самостійно провели огляд пацієнта.

З цією метою доцільно:

1) забезпечити чітку послідовність та логічність по-синдромного опитування пацієнта, виділення основних симптомів захворювання, провести самостійно перкусію та аускультацию хворого. Для цього спочатку демонструються відеоматеріали з методики обстеження (проведення пальпації, перкусії, аускультации тощо). Потім вони відпрацьовуються попарно у групі. Надалі ці навички перевіряються у ліжка хворого під наглядом викладача;

2) для збору скарг слід користуватися невеликим проте достатнім лексичним запасом широковживаних слів. Формулювання запитань має бути легко зрозумілим для студентів і потребує конкретної лаконічної відповіді. Такі розроблені питання розширюють лексичний запас студентів та вчать виділяти головні скарги та деталі анамнезу;

3) з метою розвитку клінічного мислення, можливості інтерпретації отриманих клінічних даних англійським студентам рекомендовано використовувати під час занять додаткові методи обстеження, наприклад, результати комп'ютерної томографії, магнітно-резонансної томографії, рентгенографії. Завдяки своїй наочності вони не потребують перекладу, тому іноземним студентам буде легко інтерпретувати результати.

Висновки: Широке впровадження в навчальний процес англійських студентів алгоритмів засвоєння практичних навичок із застосуванням наочних методів інструментального дослідження, підготовленим спеціалізованим лексичним матеріалом дозволить покращити практичну орієнтованість викладання дисципліни, полегшить контакт «студент-пацієнт» та підготувати фахівця, який відповідатиме сучасним вимогам міжнародних стандартів вищої медичної освіти.

РОЗВ'ЯЗАННЯ КЛІНІЧНИХ СИТУАЦІЙНИХ АНАТОМІЧНИХ ЗАВДАНЬ В АСПЕКТІ ПІДГОТОВКИ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ «КРОК-1»

Артюх О. В., Матвейшина Т. М., Лебединець М. Г., Штанько І. Ф., Таланова О. С.

Запорізький державний медичний університет

Визначне місце у процесі розвитку клінічного мислення та вмінь майбутніх фахівців займає рішення задач, а саме процес подолання закладених в них протиріч, що є підґрунтям для досягнення оптимального рівня розумового напруження [3]. Саме активність, насиченість, систематичність тренінгу у вирішенні численних задач в рамках майбутньої професії, а також з метою підготовки до успішного складання ліцензійного іспиту «КРОК-1», є головною умовою якісної підготовки лікаря-фахівця [2].

В основі типової навчальної задачі лежить задана в певних умовах мета діяльності, яка за допомогою визначеної процедури перетворення заданих умов повинна бути досягнена. Необхідно чітко визначити пізнавальні можливості різних типів задач та ступінь їх валідності (відповідності) визначеним рівням професійної підготовки. Успіш-

не складання ліцензійного іспиту «КРОК-1» передбачає наявність вміння розв'язувати задачі II-IV рівня професійної підготовки, які базуються на основі класичних знань, отриманих теоретично, процесі розв'язання закладених в завданні серйозних протиріч та невизначеностей, на відміну від I рівня професійної підготовки, який не передбачає поставлення та розв'язання клінічних задач [2].

Умови типових або стандартних задач закладається на основі класичної (стандартної, типової) ситуації, з позначенням всіх необхідних даних для розв'язання. Важливою складовою є те, що при розв'язанні їх передбачена необхідність використання уже відомих студентам схем, маюнків, графологічних схем, закономірностей та алгоритмів, а також рішення такої задачі є однозначним, без наявності міждисциплінарного контексту та проблемного

характеру. Водночас розв'язання потребує використання не тільки теоретичних знань, а й практичних навичок, доведених до автоматизма, в стандартних ситуаціях та дозволяє оцінити рівень (I-IV рівні засвоєння знань) теоретичних знань студентів та їх вміння застосовувати отримані знання вирішенні стандартних простих та нестандартних складних нетипових анатомічних завдань [3].

Для теоретичних дисциплін, зокрема анатомії людини, такі типові задачі мають бути побудовані на основі знання топографії органів, судин та нервів, їх частин та структур, будови органів та систем організму, а також взаємовідношення між органами та їх частинами. Задачі даного плану передбачають перевірку глибини знань з дисципліни та уміння моделювати, на основі отриманих системних знань та практичних навичок, типового стандартного алгоритму взаєморозташування окремих органів та систем організму [1].

Такі задачі зокрема мають значну пізнавальну функцію – вирішення їх є першим кроком до усвідомлення ролі теоретичного вивчення анатомії людини в напрямку застосування отриманих знань в професійній діяльності. Водночас в процесі вирішення таких задач формується та, що є найважливішим, закріплюється стереотип професійних рішень для класичних типових ситуацій, а також відбувається процес діагностики готовності фахівця до їх прийняття.

Висновки. Вирішення типових стандартних задач в процесі підготовки до складання ліцензійного іспиту «КРОК-1» сприяє його успішному складанню, а також розвитку клінічного мислення та професійних вмій майбутніх фахівців.

Література

1. Волошин М. Інтерактивна модель викладання анатомії людини та організація самостійної роботи студентів / М. Волошин, О. Артюх, Т. Матвейшина, В. Компанієць // «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору» : XI-а Міжнародна науково-практична конференція, Київ, 24-26 листопада 2016р. : European Humanities Studies: Education and Training/Europejskie Studia Humanistyczne: Edukacja I Szkolenia. – 2016. – № II. – С. 253-267.

2. Волошин М. А., Щербак М. С., Абросімов Ю. Ю., Гріневецька Н. В. Особливості проблемно-орієнтованого навчання студентів на кафедрах медико-біологічного профілю / М. А. Волошин, М. С. Щербак, Ю. Ю. Абросімов, Н. В. Гріневецька. – Всеукраїнська науково-методична конференція з міжнародною участю «Впровадження інноваційних технологій в медичну освіту: проблемно-орієнтоване навчання та віртуальні пацієнти», 22 квітня 2015, Запоріжжя. – С. 39.

3. Мілерян В. Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах (методичний посібник) / В. Є. Мілерян. – Київ, «Хрещатик», 2006. – 84с.

РОЛЬ ОПОРНОЇ КАФЕДРИ У РОЗРОБЦІ СТАНДАРТІВ МЕДИЧНОЇ ОСВИТИ

Аряєв М. Л., Капліна Л. Є., Бірюков В. С., Бределева Н. К.

Одеський національний медичний університет

Вступ. Реформування стратегії медичної допомоги в Україні потребує суттєвих змін у підготовці кваліфікованих фахівців високого рівня. В процесі реформування педіатрії не тільки зберегла своє місце у системі вищої медичної освіти а і стала окремою спеціальністю. Координаційну роль у розробці стандартів вищої педіатричної освіти виконує підкомісія «228 Педіатрія» науково-методичні комісії сектору вищої освіти науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України.

Основна частина. Опорна кафедра відіграє ведучу роль в розробці нормативних стандартів медичної освіти. Кафедра педіатрії №1 ОНМедУ є опорною з викладання педіатрії англійською мовою та основ біоетики і біобезпеки за десятима спеціальностями. Важливою складовою системи вищої освіти є типові програми навчальних дисциплін. Співробітники кафедри педіатрії №1 приймали участь у створенні типової програми з педіатрії для студентів 5 курсу вищих медичних навчальних закладів України та понад 14 типових програм з Основ біоетики та біобезпеки. У 2017 році спільно з фахівцями кафедри гігієни праці і професійних хвороб НМУ, кафедри організації медичного забезпечення збройних сил Української військово-медичної академії створено три нові типові програми: навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності; Основи біоетики та біобезпеки» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Магістр медицини», професійної кваліфікації «Лікар» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 222 «Медицина»; освітньої кваліфікації «Магістр фармації», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 226 «Фармація», освітньої кваліфікації «Магістр медичної психології», професійної кваліфікації «Лікар – психолог», спеціальності 225 «Медична психологія».

Видано перший національний підручник «Біоетика та біобезпека» у співавторстві В.М. Запорожаном. У 2014 році нами видано навчальний посібник «Педіатрія» у двох томах, а у 2017 році – навчальний посібник «Педіатрія. Диференційна діагностика, невідкладні стани» які повністю охоплюють зміст типових програм навчальної дисципліни «Педіатрія» для студентів ІУ, У, VI курсів вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів України ІУ рівня акредитації і можуть бути у нагоді на етапі післядипломного навчання. У 2018 році у співавторстві підготовлено і подано до друку практичний посібник «Біобезпека».

Висновок. Таким чином створення нових типових навчальних програм та їх методичне забезпечення сприятиме підготовці фахівців світового рівня у вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладах України.

Література

1. Педіатрія. Диференційна діагностика, невідкладні стани: навч. посібник / М. Л. Аряєв, Н. В. Котова, О. О. Зелінський [та ін.]; за ред. М. Л. Аряєва, Н. В. Котової. – Одеса: ОНМедУ, 2017. – 280с.

2. Педіатрія: навч. посібник: у 2-х т. /за ред. М. Л. Аряєва, Н. В. Котової. – Одеса: ОНМедУ, 2014. – Т. 1. : Неонатологія. Гематологія. Ендокринологія. – Одеса. : ОНМедУ. – 2014. – 155 с. Т 2, Захворювання дітей раннього віку. Пульмонологія. Алергологія. Кардіологія. Гастроентерологія. Нефрологія. ВІЛ-інфекція. Первинна медико-санітарна допомога підручник 2014. – 312 с.

3. Запорожан В. М., Аряєв М. Л. Біоетика та біобезпека : Підручник / В. М. Запорожан, М. Л. Аряєв. – К. : Здоров'я, 2013. – 456 с.